

גדר היזק ראייה

1. תלמוד בבלי | מסכת בבא בתרא דף ב עמוד ג

נתיאש הימנה ולא גדרה - הי"ז קידש וחייב באחריותו; טעמא דרצו, הא לא רצו - אין מחייבין אותו, אלמא: היזק ראייה לאו שמייה היזק. ואימא: מחיצה - פלוגתא, כדכתיב: ותהי מחצת העדה, וכיון דרצו - בונין את הכותל בעל כרחו, אלמא: היזק ראייה שמייה היזק! אי הכי, האי שרצו לעשות מחיצה, שרצו לחצות מבעי ליה! אלא מאי? גודא, בונין את הכותל, בונין אותו מבעי ליה! אי תנא אותו, הוה אמינא במסיפס בעלמא, קמ"ל כותל.

2. שיעורי ר' דוד | בבא בתרא דף ג עמוד א

אכן אפשר דזה תלוי בהנידון מהו ההיזק ראייה, האם בעצם מה שרואהו משתמש, הוא מזיקו, או במה שמונע ממנו להשתמש תשמישים של צנעא (עיינן אבן האזל (הלי שכנים פ"ב הט"ז))

3. חידושי הרמב"ן | מסכת בבא בתרא דף נט עמוד א

ומסתברא כותיה שאני אומר קוטרא ובית הכסא לפי שהן נזקין בגוף אין להם חזקה, לא אמרו חזקה בנזקין אלא בנזקי ממון דאמת המים וסיד וסלעים והשנויין עמהם (י"ז א') שאין נזקן אלא בכותלו של חברו, אדם מוחל על כותלו אפילו יפיל אותו ממש, אבל קוטרא ובית הכסא שהוא עצמו ניזוק ומצטער בהם אין להם חזקה, וזהו טעמו של רב יוסף (כ"ג א') בקורקור, שהאסטניסין ואניני הדעת מצטעריין ונזוקין הן בכך, והוא הדין וכל שכן בהיזק ראייה דנזקי אדם באדם הוא, אי משום עין רעה אי משום לישנא בישא אי משום צניעותא, ועוד מי ידע כמה מטי ליה דלמחול, ועוד דאפילו מחל הניזק כיון דודאי אסור הוא למזיק להזיקו בראיה ולהסתכל בו לדעת ואין אדם יכול לזוהר בכך לעמוד כל היום בעצימת עינים

4. רמב"ם | הלכות שכנים פרק א הלכה ב

אחד מן השותפין שאמר לחבירו במקום שאין בו דין חלוקה, או בדבר שאי אפשר שיחלקו כגון שפחה או כלי, מכור לי חלקך בכך וכך או קנה ממני כשער הזה, ב הדין עמו וכופין את הנתבע למכור לחבירו או לקנות ממנו, אמר כל אחד מהם איני מוכר אלא כל אחד מהן רוצה שיקנה חלק חבירו, או שאין אחד מהן רוצה לא לקנות חלק חבירו ולא למכור חלקו אלא ישארו שותפין בגוף היאך הן עושין, אם היה המקום עשוי לשכר ג משכירין אותו וחולקין שכרו, ואם אינו עשוי לשכר אם חצר הוא שוכנין בה שנה שנה שאי אפשר שישכנו שניהם כאחת מפני היזק ראייה שהרי אין בה דין חלוקה ואין אדם עשוי לטרוח כל שלשים יום לפנות מתצר לחצר אלא משנה לשנה,

השגת הראב"ד/ אם חצר הוא עד להשתמש בו וכו'. א"א כמה זה הדין רחוק מדעתי ולמה יכריח את חבירו לפנות שנה בשנה ויאמר לו מאחר שאין אתה רוצה למכור וגם אני איני רוצה למכור או תסבול היזק ראייה או תחלוק כי לעולם לא אטרח להיות גולה שנה בשנה ועוד אם אין לו להיכן יפנה מה תהא עליו.

5. טור | חושן משפט הלכות שותפים בקרקע סימן קנז

הלכתא היזק ראייה שמייה היזק:

ב לפיכך ב' שהן שותפין בחצר אם יש בו דין חלוקה יכול כל אחד מהם לכופ את חבירו לחלק ואפילו לעשות ביניהם מחיצה למנוע כל אחד מהביט בשל חבירו ואם אין בו דין חלוקה ואין כל אחד מכיר את חלקו אין שום אחד מהן יכול לכופ את חבירו לחלק ואפילו נתרצו לחלוק יכולין לחזור בהן ואפילו אם לקחו בקנין דקנין דברים בעלמא הוא אבל אם בירר לו כל א' בחלקו וקנו ע"ז או לאחר שחלקו החזיק אחד מהן בחלקו אפילו שלא בפני חבירו ואפילו לא אמר לו חזק וקני נתקיימה החלוקה ואין אחד מהם יכול לחזור בו:

6. פרישה | חושן משפט סימן קנז

(א) הלכתא היזק ראייה כו'. מה שהיזק ראייה שמייה היזק כבר מבואר בסימנים הקודמים (סי' קנד, קנה ס"ס) ולא כתבו רבינו אלא משום דנמשך אחר לשון הגמרא דאיכא תרי לישני דהני דינים תליא בהו וכמ"ש בדרישה ועיי"ש.

7. רא"ש | מסכת בבא בתרא פרק א

אבל אם יש עדים שמחלו השותפין זה לזה על היזק ראייה שוב אין יכולין לחזור בהן. אף על פי שהאומר לחבירו קרע כסותי ושבר כדי יכול לחזור בו ויתחייב חבירו בהיזקו אחר שתזר בו. שאני הכא דתביעת ממון יש ביניהן שנתחייב כל אחד לחבירו לסייעו בבנין הכותל והוי כמו שנתחייב לו מנה ומחלו לו עליו שזכה במחילתו בלא קנין:

8. חידושי ר' שמעון שקופ | בבא בתרא סימן א

ולפ"ז אפשר לומר גם בלא דברי הרמב"ן שהבאנו למעלה דשייך שפיר קנין בנזקי שכנים. דהנה בכל הרחקות נזקי שכנים אנו מוצאים דיני הרחקה רק היכא שהתשמיש שהוא עושה נכנס בגבול חבירו, כמו שכתבנו לעיל, אבל אם בתשמישו אינו נכנס כלל לגבול חבירו אלא שממילא ע"י ענין אחר הוא מזיק לחבירו לא עשו בזה חז"ל דיני הרחקה למנוע אדם מתשמיש שלו לגמרי. וראי לזה

